

§ 24

Betänkandet friskolorna i samhället, SOU 2013:56

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 001-1303/2013.

Beslut

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
--

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendets i ett tjänsteutlåtande från den 18 september 2013, dnr. 13-451/6242.

Förvaltningen har valt att rikta in sitt yttrande på de tio överväganden och förslag som Friskolekommittén lämnat. Genomgående instämmer förvaltningen med Friskolekommitténs överväganden och förslag.

Angående ”Samråd med kommunen före friskoleetablering” så har Kommitténs förslag med samråd kring den nya skolans etableringsläge i viss mån samma syfte som den remissprocess mellan kommunen och Skolinspektionen som föregår ett godkännande för fristående grundskolor. I yttrandet till Skolinspektionen framgår vilka områden som är mer eller mindre gynnsamma för fristående grundskolor att etablera sig i och yttrande utgör också en del av Skolinspektionens beslutsunderlag.

I kommitténs förslag till ”Obligatoriskt informationssystem för alla skolor” ingår ett antal olika informationspunkter, bland annat särskild profil eller inriktning. Om ovanstående information ska redovisas är det angeläget att definiera vad som är en profil eller inriktning liksom att klargöra status/beslutsnivå för en profil eller inriktning.

Ärendets beredning

Ärendet är berett på tillhandahållaravdelningen.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande:

Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Yrkande

Ordförande yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Jan Valeskog (S) framlade ett eget förslag och yrkade bifall till detta.

Beslutsgång

Ordförande ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Jan Valeskog m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

- att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag.
- att därutöver anföra följande.

Förvaltningen har på ett bra men kortfattat sätt lyft fram viktiga aspekter på remissmaterialet som särskilt bör beaktas. Vi noterar nu med glädje att förvaltningen, i motsats till tidigare, särskilt lyfter fram betydelsen av att det i tjänsten Jämför Service, skall vara möjligt för föräldrar att få insyn i skolornas ekonomiska situation, precis som vi för två år sedan föreslog i en motion men som den nuvarande kommunledningen säger nej till.

För oss socialdemokrater är det viktigt att alla skolor ska vara bra skolor, och alla barn och ungdomar ska få en god och likvärdig utbildning. Vi betalar skolan tillsammans för att alla unga ska få del av samma höga utbildningskvalitet. Det är viktigt att skattemedel avsedda för skolan också kommer eleverna till del. Vinster ska inte kunna tas ut genom att minska på kvaliteten i skolan eller genom att välja bort elever med störst behov.

Varje elevs rätt till kunskap är viktigare än vem som driver skolan. Men valfriheten är till för eleverna och föräldrarna. De ska välja skola – skolor ska inte välja elever. Därför ska alla skolor vara öppna för alla elever.

Vi vill skärpa kvalitetskraven – kommunala och fristående skolor och förskolor ska ha samma villkor och krav på sig. Undervisningen ska vara objektiv, stå på vetenskaplig grund och samma värdegrund ska gälla för alla skolor. Alla skolor ska ha utbildad personal och tillräckligt mycket personal för att eleverna ska kunna få det stöd de behöver.

För att stävja drivkraften att spara på verksamheten för att göra kortsiktiga vinster vill vi att långsiktighet ska krävas hos ägare av en skola för att tillstånd ska ges från Skolinspektionen. Att bedriva utbildning ska vara ett långsiktigt åtagande.

Att nya fristående skolor vill starta är positivt. Men tillstånd att starta en ny skola måste ges utifrån alla elevers bästa, inte friskoleföretagens

bästa. Vi vill gå från konkurrens om elevernas skolpeng till samarbete med elevernas kunskapsresultat i centrum.

För att motverka den växande skolsegregationen och för att säkerställa att barn och ungdomar med olika bakgrund och förutsättningar möts och ges likvärdiga chanser, krävs att kommunerna som ansvariga för skolan får möjlighet att aktivt planera när och var nya skolor ska etableras. Kommunerna ska ges ett avgörande inflytande vid nyetableringar. Det ska krävas ett samarbetsavtal med den offentliga huvudmannen för att etablera en ny fristående skola. Staten ska därtill säkra den nationella likvärdigheten vid tillståndsprövningen av nya fristående skolor.

Omsorgen om alla elevers skolgång och välbefinnande, oavsett vilken skola eleven går i, liksom omsorgen om skattebetalarnas pengar, måste väga tyngre när man fattar beslut om nyetableringar.

Reglerna ska vara desamma för alla skolor oavsett huvudman. Därför ska rätt till meddelarfrihet för personal på fristående skolor införas och samma insyn och möjlighet till granskning ska gälla för alla skolor genom en offentlighetsprincip. För att möjliggöra en ökad insyn i hur skolorna använder de offentliga anslagen, ska varje skola öppet redovisa sin ekonomi på enhetsnivå. Motsvarande balans- och resultaträkningar ska upprättas per enhet för att göra det möjligt att följa hur resurserna används i verksamheten.

Vi vill införa en lag om investeringsskydd som förhindrar att våra gemensamma medel ges bort till privata vinstintressen vid avknoppning eller utförsäljning av skolor och förskolor.

Särskilt uttalande

Marina Gunnmo Grönros m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

En av de viktigaste skyddsfaktorerna för en god uppväxt är att man som barn får sin rätt till utbildning tillgodosedd, vilket innebär att man ska nå de uppsatta kunskapsmålen, att man möts av höga förväntningar och att man får sina behov av stöd tillgodosedda.

Enligt rapporten "Vi bryter segregationen" beställd av Stockholmsvännern i april 2013 framkommer att möjligheten för unga att gå ut med behörighet till gymnasiet tydligt kan kopplas till var man bor. Statistiken visar också, enligt rapporten, att i många stadsdelar där gymnasiebehörigheten bland niondeklassarna är låg, är samtidigt arbetslösheten och biståndstagandet större.

Sedan två decennier har ett nyliberalt synsätt på skolan fått ett stort genomslag, inte minst i Stockholm. Skolverksamheten betraktas då som en marknad, enskilda skolor ses som företag och elever och

UTBILDNINGSNÄMNDEN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

26 SEPTEMBER 2013

BLAD 47

föräldrar som kunder. När skolan ser eleverna som kunder blir risken att kvaliteten underordnas det som säljer.

Vänsterpartiet arbetar för att reglera de fristående skolorna. Idag har två tredjedelar av de fristående skolorna ett aktiebolag som huvudman. Marknaden domineras av ett antal större skolkoncerner som tar ut stora vinster varje år. Skolor utan annat syfte än det ekonomiska hör inte hemma i det svenska skattefinansierade utbildningssystemet. Skolans mål måste vara att ge eleverna den bästa utbildningen - inte att generera vinster till ett företag. Vänsterpartiets mål är att hela skolan ska drivas utan vinstsyfte.